

ABAU 2023
CONVOCATORIA
EXTRAORDINARIA
CRITERIOS DE AVALIACIÓN
HISTORIA DE ESPAÑA
(Cód. 03)

Definición do termo **Aula Regia** (ata 0,5 puntos)

Deficiente (entre 0 e 0,14)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto.
Insuficiente (entre 0,15-0,24)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta. Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Aprobado (entre 0,25 e 0,34)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Institución creada en época visigoda que facía as funcións de Consello real. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (entre 0,35 e 0,44)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Tiña carácter consultivo e asesoraba á monarquía nos principais asuntos de goberno. -Os seus membros pertencían á aristocracia e eran designados polo rei. -Redacción: correcta
Sobresaliente (entre 0,45 e 0,5)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -Outras funcións que tiña eran elaborar leis e impartir xustiza, ademais de designar aos propios reis. -A monarquía visigoda tiña carácter electivo polo que mantiña unha dependencia moi intensa respecto das familias nobiliarias. -Desenvólvese entre os anos 507 e o 711. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Definición do termo **Taifas** (ata 0,5 puntos)

Deficiente (entre 0 e 0,14)	Resposta en branco ou que revela a incomprensión do concepto.
Insuficiente (entre 0,15-0,24)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta. Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Aprobado (entre 0,25 e 0,34)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Cada un dos reinos nos que se dividiu Al-Andalus logo da disgregación do califato de Córdoba. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.
Notable (entre 0,35 e 0,44)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado)

0,44)	-Para evitar a conquista, moitas taifas pagaron parias aos reinos cristiáns. -O número de taifas foise reducindo co tempo pois as de maior poder anexionaron as máis pequenas. Redacción: correcta
Sobresaliente (entre 0,45 e 0,5)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -Configuráronse máis de vinte reinos de taifas independentes como Sevilla, Badaxoz, Toledo... -A última taifa en sobrevivir será o reino nazarí de Granada. -O califato desaparece no século XI. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Definición do termo **Valido** (ata 0,5 puntos)

Deficiente (entre 0 e 0,14)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto
Insuficiente (entre 0,15-0,24)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta. Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Aprobado (entre 0,25 e 0,34)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Persoa da máxima confianza do rei en quen este delegaba os seus poderes ata o punto de entregarlle a dirección do reino. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.
Notable (entre 0,35 e 0,44)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Nunca foi un cargo oficial dado que unicamente servían ao rei mentres este tiña confianza na persoa escollida. -Moitos deles utilizaron o poder no seu propio beneficio e o das súas familias e achegados. Redacción: correcta.
Sobresaliente (entre 0,45 e 0,5)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -A súa aparición no foi un fenómeno estritamente español senón que se xeneralizou no século XVII por varios países europeos. -Foron coñecidos cos nomes de “favorito” ou “privado”. -Nomear algún dos principais validos, como por exemplo o duque de Lerma con Filipe III ou Olivares con Filipe IV. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Definición do termo **Catastro de Ensenada** (ata 0,5 puntos)

Deficiente (entre 0 e 0,14)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto.
Insuficiente (entre 0,15-0,24)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta. Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Aprobado	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte:

(entre 0,25 e 0,34)	- Avaliación da riqueza da Coroa de Castela feita no reinado de Fernando VI, a instancias do seu ministro, o Marqués da Ensenada. -Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (entre 0,35 e 0,44)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -O seu obxectivo era a racionalización do sistema fiscal castelán, atendendo á filosofía do reformismo borbónico. -Na práctica suporía a implantación da Única Contribución, tributo pensado para substituír as rendas provinciais. Redacción: correcta.
Sobresaliente (entre 0,45 e 0,5)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -Constitúe unha fonte de gran valor para o estudo da poboación e a economía castelá da época. - As protestas dos grupos privilexiados frustraron a aplicación do proxecto. - Tivo o seu inicio en 1749 e elaborouse durante varios anos co apoio dos intendentes. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada .

Definición do termo **Unión Liberal** (ata 0,5 puntos)

Deficiente (entre 0 e 0,14)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto
Insuficiente (entre 0,15-0,24)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas
Aprobado (entre 0,25 e 0,34)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Partido político fundado polo xeneral O'Donnell durante o reinado de Isabel II como unha opción “de centro” entre os liberais moderados e os progresistas. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.
Notable (entre 0,35 e 0,44)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Xurdiu durante o bienio progresista (1854-1856). -Aglutinou ao sector máis conservador do Partido Progresista e ao máis progresista do Partido Moderado. -Sen un programa definido, os seus principais obxectivos eran manter a monarquía constitucional , a orde social e a estabilidade política. -Defendía unha soberanía compartida entre a raíña e as Cortes. -Estaba apoiada polos sectores máis acomodados da sociedade. Redacción: correcta.
Sobresaliente (entre 0,45 e 0,5)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -Nas eleccións a Cortes de 1858 a Unión Liberal obtivo a maioría absoluta

	e O'Donnell iniciou un goberno longo, a etapa de maior estabilidade política do reinado de Isabel II. -A Unión Liberal desenvolveu unha serie de medidas (expansión do ferrocarril, desamortización civil, obras públicas) que favoreceron a modernización e a expansión económica. -A Unión Liberal participou no movemento que promoverá a caída da raíña Isabel II en 1868. -A Unión Liberal formou, xunto co Partido Moderado, o Partido Liberal Conservador en 1874, baixo o liderado de Antonio Cánovas del Castillo. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.
--	--

Definición do termo **Caciquismo** (ata 0,5 puntos)

Deficiente (entre 0 e 0,14)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto
Insuficiente (entre 0,15-0,24)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta. Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Aprobado (entre 0,25 e 0,34)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Prácticas levadas a cabo polos caciques que controlaban as eleccións, para garantir a quenda de partidos durante a Restauración borbónica iniciada en 1875. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.
Notable (entre 0,35 e 0,44)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado) -Baseábase na existencia de personalidades influentes a nivel local que controlaban unha circunscrición electoral. -Os caciques actuaban mediante o uso da forza, a coacción e a venda de favores. -Os caciques valíanse do seu poder económico, estatus e influencias. -O caciquismo tiña máis forza nas zonas rurais. Redacción: correcta.
Sobresaliente (entre 0,45 e 0,5)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable) -Eran os caciques e non os electores quen decidían o resultado das eleccións. -Os chanzos máis importantes nas relacións clientelares de poder eran: a oligarquía madrileña, os Gobernadores Civís e os caciques. -Cos “favores” caciquís agradecían a fidelidade electoral. -Todas estas prácticas explican a apatía electoral durante o período da Restauración. -Lema dos caciques: “para os inimigos a lei, para os amigos o favor”. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Definición do termo **Semana Tráxica** (ata 0,5 puntos)

Deficiente (entre 0 e 0,14)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto.
Insuficiente (entre 0,15-0,24)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta. Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Aprobado (entre 0,25 e 0,34)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: -Revolta popular sucedida en xullo de 1909 en Barcelona, debido á decisión de enviar tropas de reservistas á guerra de Marrocos. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.
Notable (entre 0,35 e 0,44)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado): -O envío das tropas foi consecuencia da guerra que enfrontou ás tropas españolas coas cabilas rifeñas nas proximidades de Melilla. -Os mobilizados pertencían ás clases populares, que non podían costear substitutos nin pagar pola súa exención, e moitos estaban casados. -A revolta aglutinou elementos do movemento obreiro, do nacionalismo periférico e do republicanismo. -A semana de revoltas xerou numerosos enfrontamentos coas forzas da orde e episodios de anticlericalismo. Redacción: correcta.
Sobresaliente (entre 0,45 e 0,5)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable): -As revoltas remataron con máis de 100 mortos e moitos edificios destruídos; non só en Barcelona senón tamén noutras localidades catalás. -Da folga pasouse á insurrección, ao levantamento de barricadas e á queima de numerosos edificios relixiosos. -O movemento rematou cunha brutal represión e os fusilamentos de Montjuic onde foi executado Ferrer i Guardia. -Este episodio acabaría provocando a caída do goberno conservador de Antonio Maura. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Definición do termo **Nacionalcatolicismo** (ata 0,5 puntos)

Deficiente (entre 0 e 0,14)	Resposta en branco ou que revela a incompreensión do concepto.
Insuficiente (entre 0,15-0,24)	Coñecementos: resposta confusa ou incompleta. Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Aprobado (entre 0,25 e 0,34)	Coñecementos: resposta básica que fai referencia ao seguinte: - Termo que o franquismo empregou para defender a total identificación Igrexa-Estado.

	Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple
Notable (entre 0,35 e 0,44)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas aclaracións adicionais (ademais do esixido para o aprobado): -Significa que o franquismo defendeu a confesionalidade católica do Estado e a Igrexa lexitimaba a sublevación e o réxime franquista. -A vida política, social e cultural estaba sometida ás directrices da Igrexa católica. -As normas de conduta da Igrexa católica impuxéronse á sociedade. Redacción: correcta.
Sobresaliente (entre 0,45 e 0,5)	Coñecementos: resposta con polo menos unha destas precisións a maiores (ademais do esixido para o notable): -Os símbolos da Igrexa católica fixéronse omnipresentes no réxime franquista. -A Igrexa controla a educación e crea organizacións laicas vinculadas a ela para inculcar á sociedade un catolicismo moi conservador. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Pregunta a desenvolver: O Neolítico: características e cambios con respecto á época Paleolítica (ata 3 puntos)

Moi deficiente (0)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Deficiente (entre 0,1 e 1)	Coñecementos: -Resposta confusa, que revela a incompreensión da pregunta. Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Insuficiente (entre 1,1 e 1,4)	Coñecementos: -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos. Redacción: moi simple.
Aprobado (entre 1,5 e 2)	Coñecementos: resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -Comparación dos principais trazos definitorios do Neolítico e o Paleolítico, incidindo especialmente na economía, a tecnoloxía aplicada, o tipo de hábitat, a organización social, as expresións culturais... -Facer algunha referencia explícita ao Neolítico na Península Ibérica. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión básica.
Notable (entre 2,1 e 2,6)	Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema: -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas. Redacción: correcta.
Sobresaliente (entre 2,7 e 3)	Resposta con precisións e aclaracións: -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Pregunta a desenvolver: A monarquía visigoda (ata 3 puntos)

Moi deficiente (0)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Deficiente (entre 0,1 e 1)	Coñecementos: -Resposta confusa, que revela a incompreensión da pregunta. Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Insuficiente (entre 1,1 e 1,4)	Coñecementos: -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos. Redacción: moi simple.
Aprobado (entre 1,5 e 2)	Coñecementos: resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -As causas da formación do reino visigodo peninsular. -As características básicas da súa monarquía: carácter electivo, debilidade do poder rexio e principais institucións de goberno. -Os obxectivos perseguidos polos monarcas: unidade territorial, relixiosa e xurídica. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión básica.
Notable (entre 2,1 e 2,6)	Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema: -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas. Redacción: correcta.
Sobresaliente (entre 2,7 e 3)	Resposta con precisións e aclaracións: -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Pregunta a desenvolver: Reconquista e repoboación (ata 3 puntos)

Moi deficiente (0)	Resposta en branco o sen relación coa materia da pregunta.
Deficiente (entre 0,1 e 1)	Coñecementos: -Resposta confusa, que revela a incompreensión da pregunta. Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Insuficiente (entre 1,1 e 1,4)	Coñecementos: -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos. Redacción: moi simple.
Aprobado (entre 1,5 e 2)	Coñecementos: resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -A formación dunha serie de núcleos cristiáns na Península, en paralelo á constitución política de Al-Andalus. -As principais etapas da Reconquista e os avances territoriais característicos de cada una delas. -O proceso de repoboamento, explicando os diferentes modelos de

	repoboación que se levaron a cabo en cada etapa. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión demasiado simple.
Notable (entre 2,1 e 2,6)	Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema: -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas. Redacción: correcta.
Sobresaliente (entre 2,7 e 3)	Resposta con precisións e aclaracións: -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Pregunta a desenvolver: Economía e sociedade na Galicia dos Austrias (ata 3 puntos)

Moi deficiente (0)	Resposta en branco ou sen relación coa materia da pregunta.
Deficiente (entre 0,1 e 1)	Coñecementos: -Resposta confusa, que revela a incompreensión da pregunta. Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inexistentes, frases incoherentes ou mal articuladas.
Insuficiente (entre 1,1 e 1,4)	Coñecementos: -Resposta incompleta, que revela a falla de coñecementos. Redacción: moi simple.
Aprobado (entre 1,5 e 2)	Coñecementos: resposta básica que incide nas seguintes cuestións: -Sinalar os trazos máis salientables da agricultura galega e os cambios experimentados no s. XVII. -Comentar as principais características da actividade pesqueira. -Referenciar os trazos básicos da sociedade galega salientando o papel desenvolvido pola fidalguía. Redacción: texto formalmente correcto, pero expresión básica.
Notable (entre 2,1 e 2,6)	Coñecementos: resposta que demostra o coñecemento do tema: -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, explica cunha certa profundidade polo menos unha delas. Redacción: correcta.
Sobresaliente (entre 2,7 e 3)	Resposta con precisións e aclaracións: -resposta que ademais de facer referencia ás cuestións básicas, afonda nunha ou explica con certa profundidade polo menos dúas delas. Redacción: correcta, argumentación coherente e vocabulario axeitado. Capacidade de síntese: a resposta non excede a extensión recomendada.

Composición histórica: **A crise da monarquía absoluta (ata 5 puntos)**

Moi deficiente (entre 0 e 1,4)	Resposta en branco. A resposta é unha paráfrase dos documentos. A resposta contén xeneralidades sobre a época.
Deficiente (entre 1,5 e 2)	Contidos: a resposta achega os contidos básicos do tema ou do proceso histórico considerado. Uso dos documentos: a resposta prescinde dos documentos, expónse como a resposta a unha pregunta teórica. Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inventadas, frases incoherentes ou mal articuladas.
Insuficiente (entre 2,1 e 2,4)	Contidos: a resposta desenvolve os aspectos teóricos do tema, Uso dos documentos: a resposta prescinde dos documentos, expónse como a resposta a unha pregunta teórica. Redacción: básica e expresión demasiado simple.
Aprobado (entre 2,5 e 3,4)	Contidos: a resposta inclúe unha contextualización e explicación básica do tema proposto: -Sinalar de forma xenérica as causas da crise da monarquía absoluta no reinado de Carlos IV. -Indicar o impacto que tivo a Revolución Francesa en España. -Facer referencia á entrada das tropas francesas na Península e ó estalido do motín de Aranjuez. -Comentar xenericamente o proceso de abdicacións de Baiona. -Sinalar os principais efectos da ocupación napoleónica no goberno do país. Uso dos documentos: os documentos cítanse na redacción. Redacción: texto formalmente correcto.
Notable (entre 3,5 e 4,4)	Contidos (ademais do esixido para o aprobado, afondar no comentario dalgunha destas cuestións) -Indicar algúns dos principais problemas económicos, políticos e sociais do reinado de Carlos IV. -Referir algunhas das consecuencias da Revolución Francesa en España (medidas adoptadas para frear a penetración de ideas revolucionarias e/ou cambios na política internacional española) -Explicar o tratado de Fontainebleau e as súas consecuencias militares e políticas. -Clarificar as sucesivas abdicacións de Fernando VII e Carlos IV en favor de Napoleón e as consecuencias do seu exilio en Baiona (cesión do trono a Xosé Bonaparte, privilexios e compensacións a Carlos IV e Fernando VII) -Explicar o xurdimento das Xuntas de goberno e o levantamento contra os franceses. -Referir algún dos obxectivos do goberno de Xosé I. Uso dos documentos (ademais do esixido para o aprobado, na composición úsanse os documentos para algunha das seguintes cuestións) -Resáltase a relación existente entre o motín de Aranjuez e as abdicacións de Baiona (doc. 1) -Faise fincapé no papel das Xuntas como impulsoras da loita contra os invasores (doc. 2) -Relaciónase de maneira explícita o nomeamento de Xosé I como rei coa necesidade de garantir o goberno de España (doc. 3). Redacción: correcta e texto coherente.
Sobresaliente (entre 4,5 e 5)	Contidos (ademais do esixido para o notable no comentario recóllese unha ou varias das seguintes cuestións)

	-Explicar algunha das medidas adoptadas no reinado de Carlos IV en materia económica (incremento de impostos, desamortización de Godoy...). -Incidir na acumulación de poder de Godoy e nas oposicións que suscitou (Partido Fernandino, Proceso do Escorial...). -Explicar as medidas políticas tomadas por Carlos IV como consecuencia do estourido da Revolución Francesa (peche de fronteiras para evitar a difusión das ideas revolucionarias, ruptura dos Pactos de Familia, suspensión das medidas, guerra contra Francia e Paz de Basilea....) -Clarificar a natureza do Estatuto de Baiona (carta outorgada) e afondar nas súas características. -Explicar o posicionamento da sociedade española fronte á invasión francesa: afrancesados e patriotas (diferenciando entre absolutistas, liberais e ilustrados) e os grupos que constituían cada unha destas divisións, así como as súas reivindicacións. -Referirse a algunha das características da guerra (recurso ás guerrillas, formación de Xuntas, elevado custo económico, apoio británico...) Uso dos documentos (ademais do esixido para o notable, na redacción da composición o contido dos documentos emprégase nalgúns destes sentidos) -Utilízase o contido do doc.1 para subliñar as razóns que levaron a Carlos IV a solicitar a axuda de Napoleón. -Incídese nos argumentos empregados polas Xuntas para xustificar a súa postura: o engano de Napoleón fronte á xustiza da súa causa (doc.2) -Saliéntase a utilización que se fai das institucións creadas ou controladas polo goberno francés –Xunta de Estado, Consello de Castela- para lexitimar o nomeamento de Xosé I como rei (doc.3) Redacción: correcta e precisa, facendo uso do vocabulario específico. O texto está ben articulado e argumentado.
--	---

Composición histórica: **A cuestión nacional no último terzo do século XIX (ata 5 puntos)**

Moi deficiente (entre 0 e 1,4)	Resposta en branco. A resposta contén xeneralidades sobre a época. A resposta é unha paráfrase dos documentos.
Deficiente (entre 1,5 e 2)	Contidos: a resposta achega os contidos básicos do tema ou do proceso histórico considerado. Uso dos documentos: a resposta prescinde dos documentos, expónse como a resposta a unha pregunta teórica. Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inventadas, frases incoherentes ou mal articuladas.
Insuficiente (entre 2,1 e 2,4)	Contidos: a resposta desenvolve os aspectos teóricos do tema. Uso dos documentos: a resposta prescinde dos documentos, expónse como a resposta a unha pregunta teórica. Redacción: básica e expresión demasiado simple.
Aprobado (entre 2,5 e 3,4)	Contidos: a resposta inclúe unha contextualización e explicación básica do tema proposto. -Referir de maneira xenérica a orixe dos movementos nacionalistas na

	tendencia unificadora e centralista dos gobernos liberais. -Indicar as principais características do ideario catalanista (maior autogoberno, protección da industria catalá), galeguista (defensa da lingua, descentralización administrativa) e do nacionalismo vasco (singularidade étnica, defensa do sistema foral). -Nomear algún dos seus principais líderes. Uso dos documentos: os documentos cítanse na redacción. Redacción: texto formalmente correcto.
Notable (entre 3,5 e 4,4)	Contidos (ademais do esixido para o aprobado, afondar no comentario dalgunha destas cuestións) -Explicar os diferentes contextos nos que xurdiu o catalanismo, o galeguismo e o nacionalismo vasco. -Mencionar algunha das organizacións, movementos culturais ou partidos que defendían as particularidades das “provincias periféricas” e a necesidade de descentralización. -Sinalar a crecente influencia alcanzada polos movementos nacionalistas no panorama político das últimas décadas do século XIX. Uso dos documentos (ademais do esixido para o aprobado, na composición úsanse os documentos para algunha das seguintes cuestións): -Utilízase o texto para subliñar que os autores do Memorial non cuestionan a unidade territorial do Estado (doc.1). -Faise fincapé na importancia da lingua na conformación das identidades nacionais (doc. 2) -Utilízase o contido do documento 3 para sinalar os elementos utilizados polo nacionalismo para incidir na singularidade vasca (costumes, lingua, raza) Redacción: correcta e texto coherente.
Sobresaliente (entre 4,5 e 5)	Contidos (ademais do esixido para o notable no comentario recóllese unha ou varias das seguintes cuestións) -Afondar nas particularidades (similitudes e diferenzas) dos seus respectivos idearios. -Explicar a evolución da cuestión nacional ao longo desta etapa (casos catalán, galego e vasco) -Comentar outros movementos que xorden neste período: rexionalismo valenciano, andaluz, aragonesismo. Uso dos documentos (ademais do esixido para o notable, na redacción da composición o contido dos documentos emprégase nalgúns destes sentidos) -Sinálanse os prexuízos que segundo o Memorial sufrían os cataláns (doc.1) -Incídese no obxectivo de lograr que o galego non só fose unha lingua amplamente usada, senón tamén unha lingua de cultura (doc. 2) -Sublíñase o rexeitamento do español, incidindo na idea da “invasión maketa” (doc. 3) Redacción: correcta e precisa, facendo uso do vocabulario específico. O texto está ben articulado e argumentado.

Composición histórica: **A guerra civil** (ata 5 puntos)

Moi deficiente (entre 0 e 1,4)	Resposta en branco. A resposta é unha paráfrase dos documentos. A resposta contén xeneralidades sobre a época.
Deficiente (entre 1,5 e 2)	Contidos: a resposta achega os contidos básicos do tema ou do proceso histórico considerado. Uso dos documentos: a resposta prescinde dos documentos, expónse como a resposta a unha pregunta teórica. Redacción: texto no que abundan as imprecisións, palabras inventadas, frases incoherentes ou mal articuladas.
Insuficiente (entre 2,1 e 2,4)	Contidos: a resposta desenvolve os aspectos teóricos do tema. Uso dos documentos: a resposta prescinde dos documentos, expónse como a resposta a unha pregunta teórica. Redacción: básica e expresión demasiado simple.
Aprobado (entre 2,5 e 3,4)	Contidos: a resposta inclúe unha contextualización e explicación básica do tema proposto. -Citar os principais factores que motivaron o levantamento militar de xullo de 1936. -Indicar os bandos en conflito e a configuración das “dúas Españas”. -Sinalar a xustificación do bando dos sublevados e dos leais á República. -Referirse á dimensión internacional que adquiriu a guerra civil. Uso dos documentos: os documentos cítanse na redacción. Redacción: texto formalmente correcto.
Notable (entre 3,5 e 4,4)	Contidos (ademais do esixido para o aprobado, afondar no comentario dalgunha destas cuestións) -Comentar o proceso de sublevación e o papel xogado polo exército de África na mesma. -Explicar a reacción do goberno republicano fronte ao levantamento militar (indecisión inicial, cambio de goberno, reparto de armas ás milicias...). -Especificar as causas da creación do Acordo de Non Intervención e os apoios recibidos por cada bando. Uso dos documentos (ademais do esixido para o aprobado, na composición úsanse os documentos para algunha das seguintes cuestións) -Faise fincapé na importancia da sublevación militar ou nos apoios políticos recibidos polos sublevados a partir do doc.1 -Coméntanse o ideario ou os obxectivos dos sublevados que figuran no doc. 2. -Utilízase o documento 3 para subliñar os negativos efectos que tivo para a República a política de Non Intervención. Redacción: correcta e texto coherente.
Sobresaliente (entre 4,5 e 5)	Contidos (ademais do esixido para o notable no comentario recóllese unha ou varias das seguintes cuestións) -Incidir nos precedentes da sublevación (crise económica, violencia social, polarización política...) -Referenciar o papel xogado polos principais xefes militares implicados na sublevación (Mola, Sanjurjo, Franco) -Mencionar os diferentes gobernos da república durante a guerra e/ou citar algunhas das medidas que adoptaron os mesmos para facer fronte aos sublevados. -Afondar nas diferenzas ideolóxicas e os apoios políticos e sociais de cada bando.

	-Profundar nas diferenzas existentes entre as axudas recibidas polos sublevados e os republicanos. -Facer referencia ao contraste a nivel de organización política entre a España republicana e a España nacional (desorganización institucional e fragmentación política fronte a cohesión militar e política en torno á figura de Franco) Uso dos documentos (ademais do esixido para o notable, na redacción da composición o contido dos documentos emprégase nalgúns destes sentidos): -Utilízanse fragmentos do texto para comentar a existencia de rumores de golpe de estado, o antecedente do levantamento do xeneral Sanjurjo ou a indecisión do goberno republicano (doc.1) -Incídese na identificación do Exército como medio para a salvación de España e para a restauración da orde pública a través dunha férrea autoridade (doc. 2) -Úsase o contido do documento 3 para salientar o apoio recibido polos sublevados malia o acordo de Non Intervención//Tense en conta a ideoloxía do autor do doc.3 á hora de xustificar os efectos da “non intervención” no resultado da guerra. Redacción: correcta e precisa, facendo uso do vocabulario específico. O texto está ben articulado e argumentado.
--	--